

Światowa kariera fabryki z Krakowa

Patrycja Misterek

Od 1931 roku w krajobraz Krakowa wpisana jest firma farmaceutyczna mieszcząca się przy ul. Mogilskiej 80 – Wander, POLFA, PLIVA, a teraz TEVA. To z jednej strony część współczesnej historii miasta, a z drugiej nowoczesny zakład produkujący leki.

Wykonywanie
badań w labo-
ratorium - lata
1940-1960

S wój jubileusz TEVA Operations Poland postanowiła uczcić w nietypowy sposób – zapraszając mieszkańców Krakowa na wystawę obrazującą przemiany, jakie fabryka przeszła w ciągu minionych lat. Wystawa przygotowana wspólnie z Muzeum Inżynierii Miejskiej dawała możliwość prześledzenia historii zakładu, i zapoznania się z nowoczesną produkcją leków.

Dorota Szopińska-Wójcik – dyrektor zarządzająca TEVA Operations Poland:

Te kilkadziesiąt lat w życiu firmy to czas niezwykle zróżnicowany. Firma przeżywała zarówno okresy dynamicznego rozwoju, jak i trudne czasy recesji. Zmieniany był profil działalności, powstawały nowe wydziały produkcyjne, wprowadzono automatyzację procesów i zaopatrzone fabrykę w sprzęt wysokiej klasy. Teraz zakład w Krakowie reprezentuje produkcję na najwyższym, światowym poziomie. Jesteśmy z tego dumni, gdyż dzięki temu możemy wytwarzać leki w nowoczesnych, czasami wręcz „kosmicznych” warunkach.

Swoje 80. urodziny krakowskie zakłady obchodzą już jako TEVA Operations Poland. Firma od niedawna należy bowiem do grupy TEVA – lidera na światowym rynku leków odtwórczych, jednej z 15 największych światowych firm farmaceutycznych. Od spółki Wander z 1931 roku fabryka w Krakowie przeszła więc długą drogę...

Pierwsze produkty Dra Wandera

Wszystko zaczęło się w latach 30. XX wieku, kiedy to szwajcarski inwestor w niespełna 10 miesięcy zbudował fabrykę chemiczno-farmaceutyczną „Dr A. Wander

fot.: TEVA Operations Poland Sp. z o.o.

Produkcja zastrzyków w ampułkach - nalewanie płynu i zatapianie ampułek – lata 50. XX w.

fot.: TEVA Operations Poland Sp. z o.o.

Synteza substancji chemicznych używanych do produkcji preparatów – lata 50. XX w

fot.: TEVA Operations Poland Sp. z o.o.

Pakowanie produktów – lata 50.

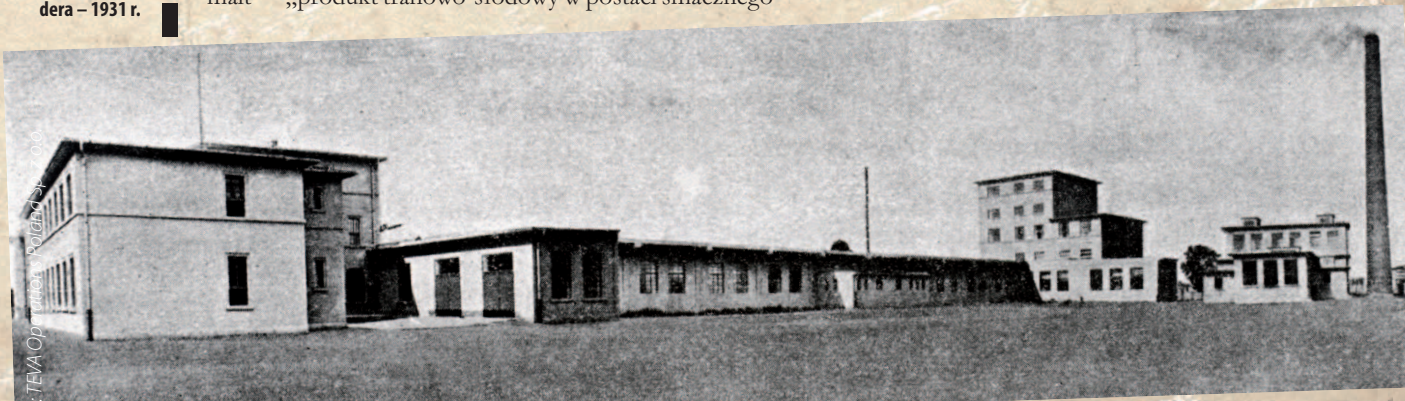

Reklama Ovomaltina – pierwszego produktu fabryki Dr Wander SA

Spółka Akcyjna” na ówczesnych obrzeżach Krakowa, przy wyboistej drodze na Mogilę. W 1931 roku linie produkcyjne opuściła pierwsza „Ovomaltina” w opakowaniu z polskimi etykietami. Zachwalana w przedwojennych reklamach jako „naturalna odżywka zawierająca czynne witaminy”, czyniła ponoć „organizm silnym i odpornym” w jesienne chłody, a równocześnie „krzepiła i orzeźwiała w czasie upałów”.

Wielką popularnością wśród gospodyń domowych cieszyły się także proszki do pieczenia, budynie oraz słynna „mąka zdrowotna do wypieku chleba Dr Wandera”. Zapobiegliwe mamy dawały zaś swoim pociechom „Jemalt” – „produkt tranowo-słodowy w postaci smacznego

Fabryka dr Wandera – 1931 r.

108 2011 Przemysł farmaceutyczny

proszku bez zapachu tranu”, który zapewniał dzieciom wzrost i tężyznę fizyczną.

Preparaty farmaceutyczne stanowiły przed wojną zaledwie 10% produkcji. Były to m.in. glukol, siarczan baru oraz unibaryt. Co ciekawe, już wtedy trafiały one nie tylko na polski rynek, ale także do Ameryki Północnej i Palestyny.

Okres wojenny

Ciekawą kartą w historii zapisały się wojenne losy zakładu. Brak narzuconego nadzoru niemieckiego sprawił, że firma mogła zatrudniać pracowników znacznie powyżej swoich potrzeb. Dzięki temu w murach fabryki znaleźli schronienie krakowscy profesorowie chemii i farmacji, m.in. prof. chemii organicznej Karol Dziechoński, prof. farmacji stosowanej Marek Gatty-Kostyal oraz prof. farmakologii Janusz Supniewski. Przez cały okres okupacji pracowali oni w tajnym laboratorium, które prowadziło badania nad sulfamidami (nowe środki przeciw pneumokokom) oraz preparatami o działaniu hormonalnym.

Ręczne mycie ampulek

W okresie powojennym firma przeszła pod zarządek państwowy i funkcjonowała początkowo jako Wytwórnia nr 10, a następnie otrzymała nazwę POLFA Kraków. Centralny Zarząd Przemysłu Farmaceutycznego przydzielił wówczas zakładowi rolę głównego producenta witamin i antybiotyków w kraju. Przez lata na bazie własnych syntez produkowano m.in. oxyterracynę, detreomycynę oraz witaminy B1 i B6. W tym okresie rozpoczęto również produkcję popularnych i skutecznych preparatów wytwarzanych do dziś, tj. Aviomarin czy Flegamina. Przez długie lata ówczesna krakowska POLFA była także jedynym producentem witaminy C w Polsce.

historia

for: TEVA Operations Poland Sp. z o.o.

Laboratorium
chemiczne

Jakość przede wszystkim

Lata transformacji ustrojowej po 1989 roku są związane z wejściem firmy w struktury chorwackiego konsorcjum PLIVA d.d. Od 1998 roku przedsiębiorstwo funkcjonowało na polskim rynku jako PLIVA Kraków Krakowskie Zakłady Farmaceutyczne. Był to czas dostosowywania się do szybko zmieniającego się rynku. Wzbogacanie portfela produktów, budowa profesjonalnej sieci marketingowej, a także inwestycje w wydziały produkcyjne (zakup nowych maszyn i urządzeń, budowa wydziału formujących i produkcji pilotażowej, remont laboratoriów) oraz przede wszystkim w rozwój ludzi stanowiły znaczące decyzje tamtego okresu.

” Od 1998 roku przedsiębiorstwo istniało na polskim rynku jako PLIVA Kraków Krakowskie Zakłady Farmaceutyczne

Niewątpliwym sukcesem firmy było wdrożenie nowoczesnego systemu kontroli jakości. Spółka spełnia najwyższe wymagania potwierdzone certyfikatami m.in.

GMP i MHRA oraz pozwoleniami amerykańskiej agencji rządowej FDA. Dzięki nim może produkować nie tylko do krajów Unii Europejskiej, ale także na bardzo wymagający rynek Stanów Zjednoczonych. Dbłość firmy o środowisko naturalne została potwierdzona w 2001 roku, kiedy to krakowski zakład, jako pierwsza firma farmaceutyczna w Polsce, otrzymał certyfikat ISO 14001.

historia

Wydział Form
Płynnych

foto: TEVA Operations Poland Sp. z o.o.

W pełni auto-
matyzowane
pakowanie
produktów

foto: TEVA Operations Poland Sp. z o.o.

Wydział Form Suchych

foto: TEVA Operations Poland Sp. z o.o.

W grupie TEVA

Od 2008 roku krakowskie zakłady są częścią grupy TEVA, którą w Polsce tworzą TEVA Operations Poland, czyli dwa zakłady produkcyjne w Krakowie i Kutnie oraz TEVA Pharmaceuticals Polska odpowiadająca za promocję

„ Od 2008 roku fabryka jest częścią grupy TEVA, którą w Polsce tworzą Teva Operations Poland oraz TEVA Pharmaceuticals Polska

i marketing produktów grupy. W polskich fabrykach produkowane są leki na receptę, preparaty OTC, takie jak Aviomarin® czy Flegamina® oraz suplementy diety Hepatil® czy Vibovit®. W krakowskich zakładach na dwóch wydziałach produkcyjnych wytwarza się 51 molekuł w 107 dawkach terapeutycznych. Preparaty produkowane są w blisko 300 pozycjach asortymentowych, a 75% z nich trafia m.in. do USA, Rosji, krajów UE czy Chin.